

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18395/2023
31.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Вељко Михајловић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Лазар Тодоровић, адвокат из ..., ради предаје непокретности у државину, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3376/22 од 22.02.2023. године, у седници одржаној 31.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3376/22 од 22.02.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П 2142/21 од 09.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му преда у државину кп бр. .. њива 5. класе ... од 63,71 ар у мерама и границама ближе наведеним у овом ставу изреке, испражњену од свих лица и ствари. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 220.400,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке од исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3376/22 од 22.02.2023. године, по одржаној главној расправи, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу преда у државину кп бр. .. њива 5. класе ... од 63,71 ар у мерама и границама ближе наведеним у овом ставу изреке, уписану у листу непокретности број .. КО ... како је то означено на скици вештачења вештака геометра Горана Михајловића од 08.10.2021. године, која је саставни део ове пресуде, испражњену од лица и ствари. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 261.100,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку.

Тужилац је поднео одговор на ревизију са захтевом за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Врховни суд је испитао побијену пресуду на основу члана 408. ЗПП у вези члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, јер је другостепени суд чињенично стање утврдио на основу оцене доказа изведених на главној расправи.

Према утврђеном чињеничном стању (у расправи) пред другостепеним судом утврђено је да је у поступку који је вођен пред Комисијом за комасацију у току 1982. године, правни претходник тужиоца добио катастарску парцелу .. њиву 5. класе у површини од 63,71 ари уписану у лист непокретности број .. КО Тужилац је добио на поклон од свог ујака ВВ парцелу .. „, ...“ њива 5. класе површине од 63,71 ари, уписану у лист непокретности број .. КО ..., на основу уговора о поклону који је оверен код јавног бележника 15.08.2017. године. Тужиочев ујак је предметну парцелу наследио од свога оца ГГ и никада није користио било коју другу парцелу уместо ове парцеле јер се налазио у иностранству. Тужилац је извео геометра на лице места ради идентификације предметне парцеле која му је поклоњена. Комисија за комасацију Општине Мало Црниће је својевремено донела решење 07.01.1982. године о расподели земљишта из комасационе масе учеснику комасације ДД из ... (оцу туженог) коме је за унето земљиште у комасациону масу по исказу земљишта број .. и то катастарске парцеле број .., бр. .. и бр. .. укупне површине 96 ари, доделила земљиште из комасационе масе КО ... и то кп бр. .. и кп бр. .. укупне површине 98 ари. Записником о привременој примопредаји земљишта и других објеката из комасационе масе у присуству ДД као учесника комасације и чланова комисије, извршена је привремена примопредаја земљишта из комасационе масе која је садржана у исказу број .. и показне међе парцела КО Наведене катастарске парцеле је тужени наследио после смрти свог оца. У листу непокретности за Општину КО Мало Црниће катастарска парцела бр. .. површине 67,23 уисана је на ББ- туженог, као приватна својина. Тужени се 04.10.2016. године обратио Комисији за комасацију Општине Мало Црниће истичући да није задовољан локацијом наделеног земишта обзиром да у комасациону масу унео кп бр. .. и да му је дата друга парцела површине од 67,23 ара, али да та парцела није близу његовог салаша и да је по његовом приговору њему наделен и да је уведен у посед кп бр. .. и делова парцеле кп бр. .. и кп бр. .. . Комисија за комасацију је 06.02.2017. године обавестила туженог да је размотрила његов захтев ради исправљања грешке и да је у виду у спис предмета .. КО ... и план комасације утврдила да је стање у решењу од 07.01.1982. године идентично са стањем на плану. Утврђено је да на наведено решење није изјављена жалба и да је учеснику ДД имајући у виду унето земљиште у комасациону масу, наделено адекватно земљиште из комасационе масе са 208,74 вредносних јединица вишка наделе. Право својине код надлежне службе за катастар непокретности је уписано: кп бр. .. површине 67,23 м² на ББ, кп бр. .. на ЂЂ и овде спорна кп бр. .. на АА (тужиоца). Утврђено је да тужени држи предметну парцелу

и да је обрађује након спроведеног поступка комасације када је његов отац уведен у посед додељених му парцела, али да није сигуран да је његов отац уведен у посед предметне катастарске парцеле. Тужени и његов отац су обрађивали спорну парцелу и парцелу која се простире до предметне парцеле, а сазнао је да се иста не води на њега када је тужилац извео геометра ради идентификације. На основу налаза судског вештака геодетске струке утврђено је да се спорна кп .. налази поред кп бр. .. и кп .. и да тужени на терену држи целу кп бр. .. као и део суседних парцела. Из његовог допунског налаза је утврђено да је површина коју треба тужилац да добије 63,71 ара, а површина коју треба издвојити из кп бр. .. је 3,52 ара, те да постоји разлика између површине предметне парцеле са којом је ова парцела уписана у катастар непокретности (од 63,71 ар) а из координата се утврђује да има већу површину (67,23 ара) и да тужени на лицу места држи површину од 73,55 ара. Комисија за комасацију је у решењу направила грешку у односу на површину која се налази на терену, па је у катастру непокретности уписана површина од 63,71 ар, а на терену је надељена површина 67,23 ара. Утврђено је да тужени на терену држи површину од 73,55 ара, али од више парцела и то: од кп бр. .. држи 63,71 ар, од кп бр. .. држи од 3 ара и 29м² и кп бр. .. држи 3,03 ара што чини укупно површину од 73,55 ара, те је вештак скицу дао према површини од 63,71 ар који одговара подацима из решења о комасацији. Предмет тужбеног захтева је предаја у државину катастарске парцеле која је у јавној књизи уписана као својина тужиоца, по тужби поднетој 22.08.2017.године.

Овако утврђено чињенично стање резултат је правилне оцене доказа изведених на главној расправи од стране другостепеног суда, који је поступио у складу са одредбама члана 383. став 3. и 4. ЗПП. Другостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да је тужилац током поступка доказао да је власник предметне парцеле по основу уговора о поклону по ком основу је уписан у катастру непокретности као њен власник, а да тужени није доказао да су он и његов правни претходник спорну парцелу држали по било ком основу који би водио стицању својине, већ су самовласно заузели предметну парцелу јер је била ближа њиховим парцелама. Тужени је знао да је тужилац власник јер се дописом обратио Комисији за комасацију Општине Мало Црниће захтевом од 04.10.2016. године да се исправи грешка око доделе назначених парцела, те с обзиром на то тужени и његов правни претходник нису могли бити у уверењу да парцела коју користе представља њихово власништво, због чега нема ни савесности у смислу члана 72. став 2. цитираног закона, као неопходног услова за стицање путем одржаја.

По оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је усвојио тужбени захтев применом одредби члана 37. у вези члана 72. Закона о основама својинскоправних односа.

Одредбом члана 37. Закона о основама својинскоправних односа- ЗОСПО ("Службени лист СФРЈ" број 6/80 са каснијим изменама и допунама) је прописано да у поступку по тужби власника ствари која је усмерена против држаоца за повраћај индивидуално одређене ствари власник мора доказати да на ствари чији је повраћај тражи има право својине, као и да се ствар налази у фактичкој власти туженог.

Одредбом члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа- ЗОСПО, прописано је да савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година. Чланом 72. став

2. овог закона прописано је да је државина савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова и да се савесност државине претпоставља.

Из наведених одредби произлази да је код ванредног одржаја, савестан онај држалац који не зна или не може знати да ствар коју држи није његова, те оправдано верује да је власник, односно лице које верује у правни основ своје државине оправдано сматрајући да је титулар права чију садржину фактички врши. За стицање права својине путем ванредног одржаја захтева се испуњење два услова: наведени протек времена и савесност, не и законитост државине, која је додатни услов код редовног одржаја. Несавесна државина не може никада, па ни протеклом временом да доведе до стицања права својине.

У конкретном случају не постоји доказ о стицању права својине на спорној непокретности од стране правног претходника туженог, већ тужени предметну парцелу држи (неспорно) иако иста није дата његовом правном претходнику ДД - оцу већ су му дате кп бр. .. и кп бр. .. на којима је тужени и уписан као власник, док је према подацима из Службе за катастар непокретности тужилац уписан као власник на предметној кп бр. .. . Како је у поступку утврђено да је тужени имао сазнања да је тужилац власник на кп бр. .. јер се дописом од 04.10.2016. године обратио Комисији за комасацију Општине Мало Црниће у ком захтева да се исправи грешка, а који захтев је одбијен о чему је тужени обавештен 06.02.2017. године, неосновани су наводи ревизије да су се стекли услови за стицање права својине ванредним одржајем. Наиме, по правилној оцени другостепеног суда тужени нема пуноважан правни основ за законито стицање права својине на наведеној катастарској парцели. Нема ни услова из члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа јер је тужени имао сазнање да ствар коју држи није његова, па зато није био савестан држалац предметне парцеле. С тим у вези нису основани ревизијски наводи туженог да он има јаче право од тужиоца јер није извршио узурпацију парцеле, већ је њему државину спорне парцеле пренео његов правни претходник - отац, па је у неометаној и савесној државини дуже од 20 година на основу чега је стекао право својине на предметној непокретности ванредним одржајем. Наиме, тужени је наведену парцелу самовласно заузео зато што је била ближа његовим парцелама иако је имао сазнање да је тужилац власник исте, као што произлази из његовог захтева поднетог Комисији за комасацију, због чега није био савестан, како то правилно закључује и другостепени суд. Осим тога, он није пре него што је тужилац поднео тужбу у овој правној ствари, подносио тужбу са захтевом за утврђење права власништва по том основу, нити је у овом поступку истакао такав противтужбени захтев.

Према томе, с обзиром да је тужилац као власник има право да своју ствар држи, да је користи и њоме располаже у границама одређеним законом, правилно је становиште другостепеног суда да тужилац као власник има право на тражену заштиту свог права својине предајом у државину индивидуално одређене ствари у описаним мерама и границама на основу члана 37. цитираног закона, због чега су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, јер је донета у складу са чланом 163. став 1-4, чланом 153. став 1. и 154. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић